

به‌رغم عقب‌نشینی نیروهای شورای انتقالی، شکاف ریاض – ابوظبی همچنان مشهود است؛

یمن، قربانی جنگ و رقابت‌های پیچیده ائتلاف عربی

رامین پرتو

هم‌زمان با تشدید درگیری‌ها در جنوب یمن و گسترش نقش آفرینی امارات متحده عربی در حمایت از نیروهای موسوم به «شورای انتقالی جنوب»، شکاف در ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی وارد مرحله‌ای بی‌سابقه شده‌است. تحولات اخیر نه تنها نشان‌دهنده فروپاشی عملی انسجام ائتلاف عربی در یمن است، بلکه بیانگر رقابت ژئوپلیتیکی عمیق‌تری میان ریاض و ابوظبی بر سر آینده سیاسی، امنیتی و ژئواکونومیک جنوب یمن، به‌ویژه استان‌های راهبردی حضر موت و المهره به‌شمار می‌رود.

در حالی که عربستان سعودی اقدامات اخیر امارات را «خطرناک» و مغایر با اصول ائتلاف دانسته، ابوظبی این اتهامات را رد کرده و تأکید دارد که در چارچوب مبارزه با تروریسم و حفظ ثبات منطقه‌ای عمل کرده است. این اختلاف آشکار، در شرایطی بروز یافته که یمن همچنان یکی از پیچیده‌ترین بحران‌های ژئوپلیتیکی خاورمیانه را تجربه می‌کند و هر گونه شکاف در جبهه کشورهای مداخله‌گر می‌تواند معادلات میدانی و سیاسی را به‌شدت دگرگون کند.

یمن، میدان بر خور درمنافع ریاض و ابوظبی

ریشه‌های تنش اخیر میان عربستان سعودی و امارات متحده عربی را باید در اختلاف دیدگاه‌های بنیادین دو کشور درباره آینده سیاسی یمن جست‌وجو کرد. اگرچه هر دو کشور در سال‌های گذشته در قالب ائتلاف عربی با هدف مقابله با انصارالله وارد جنگ یمن شدند، اما اهداف راهبردی آن‌ها به‌تدریج از یکدیگر فاصله گرفت. عربستان سعودی همواره بر حفظ یکپارچگی سرزمینی یمن و تداوم حاکمیت دولت مستعفی مورد حمایت خود که اکنون در قالب «شورای ریاستی» فعالیت می‌کند تأکید داشته است. در مقابل، امارات از سال‌ها پیش با حمایت از «شورای انتقالی جنوب»، عملاً پروژه‌ای متفاوت را دنبال

کرده که بر تجزیه یمن و تشکیل یک موجودیت سیاسی مستقل در جنوب این کشور استوار است.

واقعیت این است که تحولات اخیر در حضر موت و المهره این شکاف را آشکارتر کرد. پیشروی سریع نیروهای شورای انتقالی جنوب، که از حمایت لجستیکی و سیاسی امارات بر خور دارد،

موجب نگرانی شدید ریاض شد؛ چراکه

این مناطق نه تنها از نظر ژئوپلیتیکی اهمیت بالایی دارند، بلکه به عنوان دروازه‌های راهبردی یمن به دریای عرب و مسیرهای انرژی شناخته می‌شوند. از سوی دیگر باید توجه داشت که امارات در پیمان ابراهیم به عنوان شریک راهبردی موثر تل‌آویو شناخته می‌شود و در این میان عربستان سعودی دقیقاً این موضوع را زیر ذره‌بین دارد که البته در این وضعیت، اسرائیل هم به دنبال استفاده از کارت ابوظبی در تحولات جاری یمن به نفع خود است؛ به گونه‌ای که اسرائیل همچنان تسلط بر جنوب یمن و به‌ویژه جزیره سقطری را یکی از اصلی‌ترین اهداف خود در چارچوب استراتژی امنیتی – نظامی حلقه پیرامونی خود می‌داند.

در این راستا، عربستان سعودی در واکنش به این تحولات، به صراحت از اقدامات امارات انتقاد کرده و آن را مغایر با اصول ائتلاف دانست. بیانیه‌های تند وزارت خارجه عربستان، درخواست رسمی برای خروج نیروهای اماراتی طرف ۲۴ ساعت، و حملات هوایی به

تل‌آویو بانگاه به سواحل جنوبی یمن، به‌ویژه در

امتداد در یای سرخ و خلیج

عدن، به‌دنبال ایجاد عمق

راهبردی جدیدی است که

هم در برابر محور مقاومت و

هم در چارچوب رقابت‌های

منطقه‌ای با ایران معنا پیدا

می‌کند و هر گونه تضعیف

هماهنگی میان ر یاض و

ابوظبی، فضای مانور اسرائیل

را افزایش می‌دهد

مواضع منتسب به شورای انتقالی جنوب در بندر المکلا، همگی نشان‌دهنده عبور ریاض از مرحله هشدار به مرحله اقدام عملی علیه امارات متحده عربی بود. در مقابل، امارات تلاش کرد با رد اتهامات، خود را متعهد به امنیت عربستان معرفی کند و در عین حال، با اعلام پایان مأموریت نیروهای این کشور، از تشدید تنش جلوگیری کند؛ اقدامی که از نگاه بسیاری از ناظران بیشتر تاکتیکی و رسانه‌ای بود تا یک عقب‌نشینی واقعی!

پیامدهای منطقه‌ای شکاف عربستان و امارات

باید توجه داشت که افزایش تنش میان ریاض و ابوظبی پیامدهایی فراتر از مرزهای یمن دارد. نخستین پیامد آن، تضعیف انسجام شورای همکاری خلیج فارس به عنوان نهادی که همواره تلاش کرده خود را به عنوان یک بلوک منسجم امنیتی معرفی کند، خواهد بود. اختلاف میان دو بازیگر اصلی این شورا، عملاً توان تصمیم‌گیری جمعی آن را تضعیف کرده است. در سطح منطقه‌ای، این تنش می‌تواند معادلات امنیتی

خبر

ستکام: ۲۵عضو داعش در سوریه کشته و دستگیر شدند

ستاد «فرماندهی مرکزی» ارتش آمریکا(ستکام) در بیانیه‌ای در شبکه اجتماعی ایکس گفت: فرماندهی مرکزی آمریکا و شرکایش در سوریه مذکور تهاجم گسترده‌ای با مشارکت ده‌ها جنگنده، بالگرد تهاجمی و توپخانه انجام و سبایت‌های سلاح و زیرساخت‌های داعش در مرکز سوریه ناپدید شد. عملیات چشم شاهین پس از آن انجام شد که ۱۳ دسامبر (۲۲ آذر)، در نتیجه حمله غافلگیرانه یک تیرانداز داعشی در سوریه ۲ عضو ارتش آمریکا و یک غیرنظامی آمریکایی (مترجم) کشته شدند و سه عضو نیروهای نظامی

ابزار محدودی برای تحمیل اراده خود بر متحدان این کشور در اختیار دارد.

آ آینده یمن و معادله قدرت در سایه رقابت منطقه‌ای

تحولات اخیر نشان می‌دهد

که یمن بیش از هر زمان دیگری به صحنه رقابت‌های ژئوپلیتیکی بدل شده که در آن، منافع ملی یمن در حاشیه قرار گرفته و بازیگران خارجی نقش تعیین‌کننده‌تری یافته‌اند. تداوم این وضعیت می‌تواند به تثبیت نوعی تجزیه دوفاکتو (دو دولتی) منجر شود؛ سناریویی که در آن جنوب یمن تحت نفوذ نیروهای مورد حمایت امارات قرار می‌گیرد و شمال همچنان در گیر معادلات جداگانه باقی می‌ماند. در چنین شرایطی، خطر گسترش درگیری‌ها، افزایش ناامنی و تداوم بحران انسانی بیش از پیش یمن را تهدید می‌کند. همچنین اختلاف میان عربستان و امارات می‌تواند لگویی خطرناک از رقابت درون‌محوری ایجاد کند که پیامدهای آن فراتر از یمن و حتی فراتر از شبه‌جزیره عربستان خواهد بود.

از منظر راهبردی، اسرائیل یکی از بازیگرانی است که می‌کوشد از این شکاف بهره‌برداری کند. تل‌آویو با نگاه به سواحل جنوبی یمن، به‌ویژه در امتداد دریای سرخ و خلیج عدن، به دنبال ایجاد عمق راهبردی جدیدی است که هم در برابر محور مقاومت و هم در چارچوب رقابت‌های منطقه‌ای با ایران معنا پیدا می‌کند. هر گونه تضعیف هماهنگی میان ریاض و ابوظبی، فضای مانور اسرائیل را چه در قالب همکاری‌های اطلاعاتی، چه از طریق حمایت غیرمستقیم از بازیگران محلی همسو، افزایش می‌دهد.

در نهایت، بحران کنونی نشان می‌دهد که یمن نه تنها قربانی جنگ، بلکه قربانی رقابت‌های پیچیده منطقه‌ای و بین‌المللی است و تازمانی که منطق منافع کوتاه‌مدت و رقابت‌های ژئوپلیتیکی بر راه‌حل‌های سیاسی و گفت‌وگوی ملی غلبه داشته باشد، چشم‌انداز صلح در این کشور همچنان دور از دسترس خواهد بود. لذا تنش میان عربستان و امارات، اگرچه به ظاهر محدود به اختلافات تاکتیکی است، اما در عمق خود نشانه‌ای از بازتعریف نظم منطقه‌ای و رقابت بر سر آینده خاورمیانه است؛ رقابتی که یمن، بار دیگر، به یکی از اصلی‌ترین میدان‌های آن تبدیل شده است.

جهان نما

کالاس:

ادعای حمله اوکراین به اقامتگاه پوتین بی‌اساس است

کایاکالاس، مسئول سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا روز گذشته (چهارشنبه) اعلام کرد که کرملین مبنی بر هدف قرار دادن اخیر اقامتگاه «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه توسط اوکراین را رد کرده و آن را «گمراه کردن عمدی» نامید. خبرگزاری آناتولی گزارش داد که کالاس در پیامی در صفحه خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «هیچ‌کس نباید ادعاهای بی‌اساس مهاجمی را بپذیرد که از آغاز جنگ زیرساخت‌ها و غیرنظامیان اوکراین را کور کورانه مورد حمله قرار داده است». او ادعا کرد که مسکو در پی «ممانعت از پیشرفت واقعی به سوی صلح توسط اوکراین و شرکای غربی آن» است.

اظهارات کالاس در حالی مطرح شده است که وزارت دفاع روسیه امروز تصاویری از یک پهپاد را منتشر کرد که گفته شده در جریان حمله به اقامتگاه رسمی پوتین در منطقه نووگورد در شمال غربی این کشور سرنگون شده است. این وزارت‌خانه اعلام کرد که این پهپاد یکی از چندین پهپادی بود که در روز پیش در طی یک حمله هدفمند به مجموعه ریاست جمهوری رهبری شد. تصاویر به نظر بقایای این هواپیمای بدون سرنشین را نشان می‌دهد، اگر چه مقامات جزئیات خاصی درباره منشأ این پهپاد یا وسعت حمله ارائه نکرده‌اند.

در این راستا، وزارت دفاع روسیه دیروز (چهارشنبه) با انتشار جزئیات تازه‌ای اعلام کرد حمله پهپادی منتسب به اوکراین علیه اقامتگاه رئیس‌جمهور این کشور، به‌صورت کامل بر نامه‌ریزی شده و از چند مسیر انجام شده اما تمامی پهپادها پیش از وارد کردن هر گونه خسارت منهدم شده‌اند. وزارت دفاع روسیه اعلام کرد که هیچ‌گونه خسارتی در نتیجه حمله پهپادی منتسب به کی‌یف علیه اقامتگاه «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه وارد نشده است.

هم‌زمان، این وزارت‌خانه نقشه مسیر پروازی پهپادهای اوکراینی را که قصد حمله به اقامتگاه پوتین را داشتند، منتشر کرد. بر اساس بیانیه وزارت دفاع روسیه، این حمله از مناطق «سومی» و «چرنوبیف» اوکراین شناسایی شده و حدود ساعت ۱۹:۲۰ شامگاه یکشنبه کشف شده است. به گفته این وزارت‌خانه، پهپادها از چندین مسیر مختلف به‌سوی اقامتگاه رئیس‌جمهور روسیه هدایت شده‌اند.

در این گزارش آمده است که حمله از آسمان استان‌های «بریانسک»، «سمولنسک»، «تور» و «نووگورد» انجام شده و در مجموع ۹۱ پهپاد در این عملیات به کار گرفته شده است که همگی پیش از رسیدن به اهداف خود منهدم شدند. وزارت دفاع روسیه اعلام کرد که برای دفع این حمله در استان‌های بریانسک، اسمولنسک و نووگورد از سامانه‌های موشکی پدافند هوایی، گروه‌های آتش متحرک و تجهیزات جنگ الکترونیک استفاده شده است.

این نهاد نظامی روسیه همچنین تأکید کرد که حمله منتسب به کی‌یف اقدامی هدفمند، با طراحی دقیق و دارای ساختار مرحله‌ای و لایه‌لایه بوده است. به گفته وزارت دفاع روسیه، هماهنگی و گستردگی مسیرهای پروازی پهپادها نشان‌دهنده برنامه‌ریزی قبلی و سطح بالای سازماندهی این عملیات است.

این در حالیتیست که متیو ویتاکر، سفیر آمریکا در ناتو در اظهاراتی، اعلام روسیه مبنی بر حمله اوکراین به اقامتگاه «ولادیمیر پوتین» را زیر سؤال برد و گفت هنوز مشخص نیست چنین حمله‌ای واقعاً رخ داده باشد.

ویتاکر در گفت‌وگو با شبکه فاکس نیوز پس از اظهار کرد: «شخص نیست که این اتفاق واقعاً رخ داده باشد.» و افزود با توجه به نزدیکی احتمالی طرف‌ها به یک توافق صلح و تمایل اوکراین برای دستیابی به آن، انجام اقدامی که «بی‌پروا یا غیرسازنده» تلقی شود، منطقی به نظر نمی‌رسد. روسیه روز دوشنبه اعلام کرد که اوکراین با استفاده از ۹۱ پهپاد در دره اقامتگاه‌رست جمهوری در منطقه نووگورد حمله کرده و اعلام کرد در واکنش به این اقدام تلافی خواهد کرد و موضع خود در مذاکرات را سخت‌تر می‌کند.

در مقابل، اوکراین این موضوع را «دروغ» خواند و اعلام کرد هدف از طرح آن‌ها توجیه حملات بیشتر علیه اوکراین است. وزیر خارجه اوکراین نیز گفت روسیه هیچ‌مدرکی ارائه نکرده «برآمدگی وجود ندارد».

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، نیز روز دوشنبه اعلام کرد که پوتین در تماس تلفنی به او گفته اوکراین تلاش کرده به این اقامتگاه حمله کند. ترامپ گفت از این موضوع «بسیار خوشگوشه» است و در پاسخ به پرسشی درباره وجود شواهد، افزود: «خواهیم فهمید». کاخ سفید از اظهار نظر بیشتر درباره این حادثه خودداری کرده و مقام‌های جامعه اطلاعاتی آمریکا نیز تاکنون موضع‌گیری علنی نداشته‌اند. سیانیز از اظهار نظر در این باره امتناع کرده است.

ویتاکر تأکید کرد: «برای من مهم‌ترین موضوع این است که نهادهای اطلاعاتی آمریکا و متحدان ما درباره وقوع یا عدم وقوع این حمله چه می‌گویند». ترامپ پس از دیدار با «ولودیمیر زلنسکی» رئیس‌جمهور اوکراین در فلوریدا گفت که ۲ طرف «شاید بسیار به توافق برای پایان جنگ نزدیک شده‌اند»، هر چند مسائل ارضی همچنان یکی از چالش‌برانگیزترین موضوعات است. زلنسکی نیز پیش‌تر این موضوع را «کاملاً ساختگی» توصیف کرد و گفت هدف از طرح آن، توجیه حملات بیشتر علیه اوکراین و همچنین خودداری روسیه از برداشتن گام‌های لازم برای پایان دادن به جنگ است.

خبرگزاری کار ایران «ایلنا» همراه شوید